

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Aprilis, Maii & Ivnii

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Vita S. Stanislai Episcopi Cracouiensis & Martyris. ex ea quæ est prolixè
per D. Ioannem Longinum, Canonicum Cracouie[n]sem. Passus est
temporibus Gregorij Septimi, Romani Pontificis, circa annum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42716

us, qui licet paganis iuramento me constrin-

Porro Gregorius Turonensis magnificam in-

Turonensis de gloria martyrum lib. I. cap. 41.

Vigilia in ecclesijs in festis Sanctorum

VITA S. STANISLAI EPISCOPI Cracouensis & Martyris. ex ea que est prolixè per D. Ioannem Longinum, Canonicum Cracouensem. * Passus est temporibus Gregorij Septimi, Romani Pontificis, circa annum salutis 1078, à quo rex impius eius interfector, regno solenni ritu priuatus est, regnumq; ipsum sacris est inter-

* Genebrardus in chronico.

PP 5

Stanis-

8 Maij.

Stanislaus apud Polonos in territorio Cra-
scouensi pago Sciepanouio, ex se quidem
obsuro, sed illius sanctitate illustri & cele-
bri ortus, parentes habuit pietate nō minis, qui
generis nobilitate præstātes. Patri eius Vellio,
matri Bognæ nomen fuit; quos non modogere-
ris splendor & rei militaris gloria, sed multo
magis insignis religio, cum raro quodam de
omnibus benè merendi studio coniuncta com-
mendabat. Cū id temporis rara apud Polonos
templa uiserentur, illi pro eximia sua erga Mari-
am Magdalenam deuotione, sacrum in hono-
rem illius ædem extruxerunt; quam non modo
amplissimis prouentibus, aureis & argenteis va-
sis ac vestibus sacris, sed suis etiam precibus &
assiduo pietatis studio ita illustrarunt, ut uiril-
lorum non multū à monastica perfectione illi
crepare uideretur

Pietas eorū
eximia.

Sed cū multæ eis & opes & copie suppete-
rent, vno sterilitatis incommodoez obscurari
uidebantur; prorsus ut ab omni spe prolis exclu-
sæ essent. Iamque trigessimū in matrimonio u-
gebant annum, cū præter omnem expectati-
onem grauidam se sentit; ac die quodam post
lustratos meridie greges domum propinquas,
haud procul ab ædibus absque vlla obsecratis
opera, idque sine vilo debilitatis aut doloris les-
su filium peperit, quem statim in fonte ablutum,
incolumis domum asportauit. Inde baptizatus
puer in æde S. Mariæ Magdalena, Stanislaus vo-
catus est, anno Dom. M. XXX. regnante apud Po-
lonos Mecislao Primo, anno regni eius tertio.

Nascitur Sta-
nislaus.

Postquam autem parentes eius tali se filio au-
ctos uiderunt, pari cōsensu perpetuam Domino
continentiam uouerunt, eamque ad extremum
vitz

abiectis sarcinis, expeditius Domino seruire.
Necdum enim omnem monasticæ suscipiendi
vitæ cogitationem deposuerat, sed hærebatur
in eo quam viuendi rationem potissimum sectare-
tur cum monastica quidem videretur tunc de
tranquillior, sed contra formidabat abscedere
credita sibi à Domino talenta. Ea tempore, ec-
clesiæ Cracouiensi præerat Lambertus Zula, qui
Aaroni successerat, nolensque de more pallium
à Pontifice Maximo petere, id effecerat, ut se-
des deinceps non Archiepiscopos, sed Episcopos
haberet. Is ubi comperit Stanislai fluctuante
animo, de vitæ instituto suscipiendi, ad se accito
persuadet ut in clerum se sinat cooptari. ^{creatus}
eum Cracouiensis Ecclesiæ Canon: ^{cum videret}
de etiam auctor illi est ut sacerdotio inueniret.
Quo in statu omnibus sui ordinis hominibus, op-
timum exemplis præfuit. Porro etiam concio-
nandi munus obiens, plurimos à corruptis mo-
ribus ad honestatis studium traduxit, & in Dei
morem incendit; eò magis faciliusque, quò lon-
gius ab omni arrogantia eius doctrina aberrat,
eximia vitæ sanctitate ac morum integritate vi-
rificè ornata.

Hinc Lamberto Zula ex rebus humanis dis-
cedere, anno domini millesimo septuagesimo
mo, mensis Nouemb. die quinto & vicesimo con-
nium suffragijs ad episcopalem cathedram con-
catus est. Ille verò quamuis diebus non paucis
resisteret, suosque humeros tanto ferendo onere
impares clamaret, precibus tamen & lacrymis
virorum ornatissimorum expugnatus tandem
cessit, non absque metu & tremore; veritus ne di-
uina resisteret voluntati, quæ per tot ora & sus-
fragia ipsi innotesceret. Confirmatus igitur ab
Alexa-

Fit Canoni-
cus & Sacer-
dos.

Succedit in
episcopatu
Lamberto
Zula.

Alexandro XI Pontifice Maximo, eiusdemque
 consecratus, animum ad ecclesie illius gu-
 bernacula ita adiecit, ut cunctis se virtutibus in-
 cultum declararet. Nihil sibi preclarius &
 prestabilis ducebat, quam per omnem vitam
 soluatoris insistere vestigijs: Et quidem ante om-
 nia pauperum, pupillorum ac viduarum cura illi
 assidua fuit, aded ut domus illius agris & egenis
 plena semper videretur. Calamitosorum homi-
 num & iniuria oppressorum causas, acriter tu-
 endas suscipiebat. Habebat ad beati Sylvestri Po-
 pularum morem, viduarum omnium sue diocesis
 nomina conscripta, quibus pro facultatum rati-
 one subueniebat; omnes episcopatus sui prouen-
 tus, in pauperum & viduarum solatia confere-
 bat. Nec copietatis studio contentus, frequenter
 eis ad mensam sedentibus, exclusa famulorum
 turbam potumque ministrabat, ac pari cha-
 ritatis officio sordidos pedes nixus genibus ab-
 luebat. Ad condonandas autem tolerandasque
 iniurias fuit sane promptissimus, aded ut nunquam
 perturbati animi indicium dederit, sed quibus-
 cumque potuit modis, pro maleficio beneficium
 reddiderit.

At vero eo modo sanctissimo viro se compa-
 rare, & tum doctrina, tum vite sanctimonia om-
 nibus prelucente, & in summa tranquillitate
 morum suum exercente, hostis antiquus ecclesi-
 asticam pacem tam laetis crescere successibus, sa-
 tisque Prasulis virtutes & studia absque liuore
 Bobere, diutius passus non est. Sedebat ea tempe-
 state apud Polonos, ad regni gubernacula Bole-
 slaus eius nominis secundus, qui licet multis reb
 preclare gestis, & militari quoque gloria non mi-
 nus quam pacis laudibus insignis esset, partam
 eximia

Benignitas
 eius in pau-
 peres.

Humilitas
 egregia.

Boleslaus
 rex Poloniarum

eximia virtute gloriam effrenata quadam in Ve-
nerem prpensione obscurabat. Nam successuum
felicitate elatus, ad explendam carnis libidinem
sua minimè contentus vxore, virgines & matro-
nas ingenuas, primò quidem clam cõcuprabat,
ac postea immensa malæ consuetudinis mole
pressus, perfricta planè f. õre cõper in deteriora
prolabebatur. Ea res quanquàm grauius proce-
rum offenderet animos, nemo tamen regem ad-
iurgare ausus fuit. Solus Stanislaus inani timore
postposito & mortis periculo cõcepto omnibus
exclusis arbitris regem adit, & constanter in qua-
tum sit prolapsus turpitudinem exponit, docet
ni protinùs effrenatam libidinè coëctat Deum
pariter & homines se infensos habiturum ac si-
bi suoq; regno extremam ignominiam cum ce-
ta pernicie imminere. Ostendit etiam quantum
non modò animæ, sed corpori etiam sceleratum
vitium illud adferat, & quantà de eo vindictam
cum in alia, tum in hac vita Deus expectat. Rex es-
si non mediocriter incandesceret, at tamen non
ignorans Stanislaum præcipuum iustitiz culto-
rem, multaq; virtute illustrem, nulli minus vi-
terroribus cessurum, interim se compressit. An-
niq; furorem ficta lenitatis specie dissimulat.
Verùm mox ab eius recessu cõceptu animo hinc
rẽ expromere cõepit, & apud præcipuos atq; in
nobiles de Stanislao conqueri: quorum petulantia
adulationibus incitatus, effrenatus etiam quam
ante, in foedas libidines, posthabita salute & ex-
istimatione sua proslit; adeò vt feruētis cupidi-
tatis impetu victus, Meciisai nobilis in Stradiv-
regione viri vxorem nobilem atq; atque pube-
cam, missa militum manu, abripuerit, & frusta
reclamante atque rei indignitatem querente

Stanislaus
regem cor-
rupit.

Immane fla-
gitium regis.

mito, ad
Hæc ali
nirius p
tinoribu
amo tam
tus fuit, qu
donis vi
auderet. Sc
tamè para
nè pugnab
ctis sibi vir
nus respici
terminatus
conuerfus,
cum terrib
Stanislaus
motus, per
secrans, v
imminente
nitentiz op
gno zuerre
oratio, qua
excipere tu
ciam admin
libidine oc
sancti viri e
plius ferre
niliens, im
tus est, atq
rias, cum in
Nec mor
aulicis quib
te acriter in
inquisiuit.
norum int

urto, ad suam libidinem foedè abusus fuerit.

Hæc aliq; cum per summâ indignitatem rex
narius patraret, & oēs regni proceres iniquis
scinoribus ingrauiissimū sui odiū prouocaret,
nemo tamen vel episcoporū vel procerū inuen-
tus fuit, qui regē pijs monitis ab instituta perdi-
tionis via reuocare, vel sui eū officij cōmonere
auderet. Solus Stanislaus animo ad martyrij cer-
tamē parato, cōtra multiplicē impietatis ratio-
nē pugnabat, regemq; intrepidus secundò, adiū-
ctis sibi vtriusq; ordinis viris adiit, atq; nō proti-
nus respiceret, fulmē excōmunicationis ei in-
terminatus est. Tū verò rex in furorē rabiemq;
conuersus, contra pia monita, horrendas minas
cum terribili verborū tonitru eiaculatus est. Sed
Stanislaus eiusmodi tempestate verborum nihil
motus, persistabat in admonendo, docens atq; ob-
secrans, vt sanam paulisper mentē indueret, &
imminentem diuini iudicij furorem, dignis pœ-
nitentiæ operibus à suo capite, ac toto deniq; re-
gno auerteret. Hæc postrema Stanislai ad regem
oratio, quāuis à ceteris magno cū vocis applausu
exciperetur, eiusq; prudentiam & animi constā-
tiam admirarentur omnes, regis tamen animum
libidine occupatū nihil mouerūt: sed cū illius
sancti viri tā sapienter eū incantantis voces am-
plius ferre non posset, præcipiti furore è folio e-
miliens, immaniter se à Stanislao læsum vocifera-
tus est, atque omnibus modis illatas sibi iniu-
rias, cum iureiurando vindicaturū protestatus.

Nec mora, communicato cum proceribus &
auleis quibusdam concilio, vindictæ cupidita-
te acriter inflammatus, omnes vlciscendi modos
inquisiuit. Sed cū in virum inculpata vitæ &
morum integritate vallatum, nulla omninò

nē te-

Stanislaus se-
cūdo corri-
pit regem, &
excōmunica-
tionem mi-
natur.

Boleslaus rex molitur fraudes in Episcopum.

ne tenuis quidem criminis suspicio caderet, totus ad fraudes & calumnias conuersus est. Iniquitas que non fecit ut virum sanctissimum, per summam iniuriam atro carbone notaret, & apud populum vniuersum sempiterna ignominia abiret. Emerat vir beatus in tractu Lublinensi pagum Petrauinum, à Petro quodam equite, vniuersi eius hærede, quem Cracoviensi ecclesie precioso eius integrè persoluto, adiunxerat, eumque iam propè triennio, absque vllius infestatione possederat. Et quia sacer Antistes ex sua fide & integritate aliorum etiam fidem probitatemque metuebatur, neglectis actorum publicorum instrumentis, nudis testibus sibi cauerat. Id vniuersi temporis rex, vocatos ad se Petri nepotes, ad quos pagus ille iure hæreditario deuolutus esse, tractatur ut episcopum de interuersa hæreditate apud se deferant, atque in ius trahant: adducunt se facile minis absterriturum testes, quorum bene de maximè nitebatur Stanislaus. nè aulicis pro solo testimonium dicere. Hac illi spe animati præda allekti, negotium faceffunt viro Dei, que per summam audaciam & iniustitiam apud regem litem intentant.

Stanislaus ad iniquum citatur iudicium.

Citatur itaque ad iudicium antistes, cui ipse, (vt tum more receptum erat,) præfatus & ab aduersarijs accusatur, quòd præter ius hæreditatis inuaserit. Respondet viro Dei se optimo iure eam sibi vindicare, pecunia Petro illorum patruo numerata. Negant aduersarij. Promittit vir Dei se testes produciturum, nec id recusatur. Sed eccè cum esset ab eis dictandum testimonium, illi præ formidine obmutescentes, ne male à rege mulctentur, virum sanctum per summum scelus destituunt. Iam dies ad occasum

sum tendebat, & Episcopi res in periculo versa-
 tur. Latabatur rex, lætabantur aduersarij, qui
 primam prædam iam spe magna deuorauerat.
 Antius interim vir Dei, omni auxilio humano
 destitutus, certam in Deo fiduciam repositam
 habebat. Tandem eius instinctu animatus, co-
 ram rege & toto illo conuentu promittit, se post
 triduum testem veritatis producturum, ipsum
 Petrum, licet iam triennio vita functum; quæ
 res miraculi & stuporis plena, apud posteros
 ob credentium imbecillitatem, plus admiratio-
 nis fortasse, quam fidei habitura est. Ijs verò au-
 ditus, primò quidem stupent omnes, sed postea
 rei, vt ipsi putabant, impossibilitate melius pen-
 sata, in risum versi, sibilis & sannis virum Dei,
 tanquam parùm mentis suæ compotem exci-
 piunt.

Antistes cõ-
 fugit ad au-
 xilium diui-
 nũ, huma-
 no destita-
 tus.

Irridetur à
 multis.

Interea Stanislaus veste indutus cilicina, tri-
 duano suis indicto ieiunio, cum clericis & pau-
 cis laicis in Petrauinum discedit pagum, & co-
 ram altari se prosternens, multis cum lachry-
 mis diuinam continenter opem implorauit. Ac
 verò vbi sponsionis illuxit dies, re diuina ex-
 more peracta, pontificali indutus veste, accedit
 ad Petri sepulcrum, amotaque per ministros hu-
 mo, submittit se in genua, & fufis magna cum
 fiducia ad Deum precibus putrefactum manu
 contingit cadaver, iubetque illum Petrum in
 puluerem iam ferè redactum, in nomine Patris
 & Filij & Spiritus sancti, à mortuis resurgere,
 veritati à filijs hominum prostituta & deser-
 uatæ testimonium perhibeat. Confestim reuiuif-
 icatus homo, & integro corpore è monumento
 tanquam è suavi excitatus somno, prodit. Tùm
 Stanislaus apprehensa eius manu, chlamyde
 circum-

S. Stanislaus
 excitat de
 functum à
 mortuis,

Q9

circun-

circundatum in praesentiam adducit regis, & ait: En Boleslæ rex, hunc ego testem adduco venditionis & emptionis, & persoluti precij, quod ille pro pago suo exegit. Magnus fiebat hominum concursus, certatim rediuiuum intercupientium, omnesque rei nouitate attoniti, sublato ad cælum clamore, diuinum miraculum collaudabant. Ecce verò Petrus ille in vitam restitutus, sic regem compellauit: Ego ad preces Stanislai, iussus à Deo ad vos redire, ad eum hic testis & euictor assisto tribunal, palamque confirmo, me pagum Petrauinum accepta petrucunia vendidisse, neque istos meos nepotes quosquã in eo iuris habere, sed Stanislao ab illo dolo malo calumniã adhiberi. Et mox cõueniens ad nepotes & testes: Quis, inquit, vos furor hoc obigit, vt alij calumniãdo, alij veritatẽ celebrando, vos scelere obstringeretis? quod nisi digna poenitentia dilutũ fuerit, grauissima vos Dei vindicta & in hac, & futura manet vita. Illi incredibili furore oppressi obmutescerant. Rex verò ita euicti miraculo cõpulsus, quãuis nõ absq; multo animi felle & molestia, pagũ Stanislao adiacuit.

His ita gestis, beatus Antistes ad pagum Petrauinum abiit cum Petro. Vtque ad sepulcrum ventum est: Visnè, ait, Petre, vt gratitudinis erga te quot tibi annos vitæ à domino impetremus? Cui Petrus, Ego, inquit, Pater sancte, vitam hanc, quam mortem potius appellandam censens, nequaquam expeto: sed illam, in qua praesente Dei vultu frui possum. Nam tamen iusto Dei iudicio hastenũ Purgatorij poenas perpeffus sum, attamen spero breui me ad superos commigraturum. Tu quæso, mi pater, ora pro me, vt citò fiat: au si iustitia non permittit, aliquid de supplicij tempore minuatur. Promisit Stanislau

Resuscitatus,
regē & alios
alloquitur,
& reddit
testimoniũ
Stanislao.

Obtinet li-
tem.

Purgatoriũ.

Orationes

Securaturum quod petebat. & ille rediens in

plurimum, animam rursus expiravit.
Huius tam illustris & præclari miraculi fa-
ma, non solum Stanislai nomen apud Polonos
& externos celeberrimum reddidit: sed regis et a-
furorem & libidinis flammam non nihil repres-
sit, quamquam illa conuersio, nullo pietatis fun-
damento stabilita, nõ potuerit esse diuturna: Nã
cum postea nouam ex Russis victoriam adeptus
fuisset, in scæditissimas rursus cũ suis militib⁹ libi-
dines prolapsus est: & totus deindẽ ad ingeniũ &
præstitos mores reuersus, tyrannidẽ in suos exer-
cere cepit: eoq; impietatis prorupit, vt nullis se-
monitis vel precib⁹ ad sanitatẽ reduci pateretur.

Tũ verò iustitiæ zelo inflãmatus Stanislavus,
omni proflus formidine calcata, ad regem multa
procerum & militum stipatum caterua re-
uertitur, & proluxa admodũ oratione animũ
eius ad respiciendam seclerum nititur; amplissi-
ma Dei se corrigat, p̄mittens munera; sin ve-
rò in sulcepto scelere & dementia persistat, tempo-
rarias simul & æternas sibi suisque à Deo poe-
nas constitutas esse docet. Sed rex praua scele-
rum consuetudine dementatus omnem animi
medicinam respuebat, & in ipsum medicum ma-
iori iræ impotentia excandescens, contumelias
& minas iaciebat. Sed Stanislavus ijs contumelias
& maledictis constantior effectus, acriũs contra
furibundum regem precibus & monitis pugna-
bat, & vltices gehennæ flãmas proponebat. sed
rex omni laxo durior, cũ sui similis perma-
ret, vir sanctus ad extremum fulmẽ ecclesiasticũ
ei interminatus est. Quod rex vsq; adeo indignẽ
tulit, vt cum fremitu quodã & indignis verborũ
incurijs, repentinum ei interitum minaretur.

pro defun-
ctis.
Iterum mo-
nitus redi-
uius, d: & o

Tertio cõs-
ripit, & nõs
net regem
Stanislavus

Rex ei mor-
tẽ minatus

Q4 2

At

At vir sanctissimus qui iam pridem magno martyrij desiderio flagrabat, tam presenti mortis periculo nihil penitus permotus, multo etiam magis quam antè ad procurandam regis salutem & Polonicæ gentis libertatem tuendam recedebatur; adèd ut integras sæpè noctes in precibus & lachrymis & suspirijs exigeret: at mille modis impendentem Polonici regni ruinam auertere niteretur. Tandem verò cum cerneret regem per omnia flagitiorum genera indies impudentius vagari, neque vlla lenitate & mansuetudine ad sanio rem mentem reuocari posse, ab Ecclesiæ corpore eum separauit & prædicatione tanquàm dira contagione infectum, ab ingressu templi exclusit. Ea res cum soleat noxiæ faciendæ causa id genus deploratis hominibus adhiberi, crudeli & libidinoso regi adèd iuorem auxit, ut planè deliberàrit, crudelissimo supplicij genere sanctissimum virum è medio tollere. Auxit verò impietatem, quòd etiam anathemate percussus, nihilominus per summam impudentiam diuinis se officijs ingereret: & palam in odium & contemptum Sanctissimæ singularem quandam turpitudinem suam, quam humanæ aures ferre non sustineant, in oculis omnium patraret, non contentus infando & nobis execrando flagitio privatim se contaminare, nisi id etiam publicè ostentaret. Vidit hoc & indoluit Stanislaus, & contremuerunt reuerentiæ eius, nec zelus illius tantam nequitiam diffimulare potuit. Iussit igitur, ut præsentis regni diuina in ecclesia cessarent officia, & ipse pro furore secundum iudicium legis Apostolicæ census, iumento, quo ille impurus abutebatur, ornatum omnem ius ipse manibus detrahit, &

Stanislaus
regem excō-
municat.

Zelus Stanislai
admirandus.

res ei au-
ibili fur-
rogitare
im acerrim
episcopi fa-
Est hau-
ori rupe d
id sanctus
cium se re-
tus iam ad
celeri gra-
stiparus sa-
qui sacrifici
templi im-
roces, & a-
men dum
pum, im-
terram ca-
se euolu-
am, iubet e-
unt intro,
rum exeu-
nec audent
& maiori
Tercio egr-
ciderit, a iu-
doleslaus f-
cibus verbi
stricto ense
lem altari a
gladio perc-
manibus, n-
formior ap-
pus exanim-
uocidendi

ves ei auresq; amputavit. Tum vero rex incre-
dibili furore agitatus, viam omnem modumq;
incogitare cepit, vt quamprimum animum su-
um acerrima vindictæ cupiditate exulceratum
episcopi sanguine sanaret.

Est haud procul Cracouia templum, in editi-
ori rupe diuo Michaëli Archangelo sacrum. In
id sanctus Antistes diuinum peracturus sacrifi-
cium, se receperat. Id Boleslaus vt comperit, ra-
tus iam adesse opportunitatem patrandæ cædis,
celeri gradu nè fuga elaberetur Stanislaus, suis
stipatus satellitibus eò aduolauit, & armatos
qui sacrificantem interimerent milites in adyta
templi immisit. Illi quamuis audacia satis fe-
roces, & amentia præcipites irruerent, mox ra-
men dum strictis ensibus nituntur ferire episco-
pum, immodico terrore correpti, resupini in
terram cadunt, humiq; reptantes è templo
se euoluunt. Rex illorum increpans ignauia-
m, iubet eos ad facinus edendum redire; rede-
unt intro, sed rursus humi prosternuntur. Ite-
rum exeuntes tertio cogit rex templum ingredi,
nec audent resistere: reuersi obrigescunt omnes,
& maiori quàm antea impetu collabuntur.
Tercio egressi ad regem, indicant quid sibi ac-
ciderit, aiunt Stanislauum diuina virtute seruari.
Boleslaus furoris sui stimulis agitatus, & mina-
cibus verbis milites suos ignauis insimulâs, ipse
stricto ense ferociter irruit, sanctumq; Præsu-
lem altari assistentem, quanta potest vi maxima
gladio percutit, & palpitantem adhuc suis ipse
manibus, naso, genis, orisque partibus, vt de-
formior appareret, nefariè spoliat. Deindè cor-
pus exanime è templo extractum, militibus suis
occidendum tradit. Illi priorem ignauia: vt

Templum
Michaëlis.

Boleslaus
rex manu
sua S. Stanif-
laum crude-
liter interfecit.

putabant, maculam expiaturi, certatim in sacri illud corpus gladijs & pugionibus zuiunt; dexteram amputant. caput trunant. coronam capitis, quam raso capite referunt sacerdotes, gladijs excindunt, ac postremò reliquum corpus in sexcentas partes crudeliter dissecant. Ne tamen hac totius corporis dissectione crudeli contentus impius rex, iubet membra secta in varias dispersi partes, ut à bestijs & volucris deuorantur: uenitque sceleratus, graui proposita pena ne quis ullam doloris significationem in morte antistitis edere præsumeret. Cumque ad iussa cæpessenda properarent milites, & iam longè lateque sacros artus disijcerent, ecce digiti unius articulus in flumen decidens, à pisce deglutitur. Atque ut celebritatem nominis eius & sanctitatis famam aboleret penitus, aut saltem obscuraret, lectis criminibus omnia eius facta virtutesque, & claras calumniando pervertere non est veritus: prorsus ut vir ille in uniuerso regno sanctissimi omnibus passim ludibrio, & quidam mentiarum ludus, ac vulgi fabula esset.

Sed omnipotens Deus non passus est tam fœdè sanctissimi martyris sui existimationem læcerari. Nam altera ab eius eade die, cum iam sacrum corpus à feris & auibus putaretur absumptum, ecce à quatuor mundi partibus totidem raræ formæ & magnitudinis aduolant aquilæ, quæ magno studio loca omnia circumuolantes, contra incursum & vim ferarum licet præsulis membra tutatæ sunt. Viderunt etiam viri religiosi nocte, quæ necem eius secuta est, miri splendoris radios in omnes corporis dissecti partes cælitus effundi, totidemque singulis locis ardere lampades, quor' illis partes

Corpus S.
Antistitis
dissecatur.

Execranda
impietas.

Tuentur 4
Aquilæ, S.
sagaxer eis.

temporis haberentur. Hæc verò triduò nò solum
 timore vulgata, sed crebro etiam à fidelibus
 inspecta, quosdam ecclesiæ Craconiensis Ca-
 nonicos & primores, nonnullos etiam fide in-
 tegros & constantiores laicos animârunt, vt cõ-
 tempeis regis minis, sacras partes illas accu-
 ratè colligerent, singulasque apto naturæ or-
 dine inter se coniungerent. Ibi tum contigit
 miraculum omni admiratione dignissimum.
 Nam simulatque id ita factum fuit, corpus di-
 uina protinùs virtute adedò integrum conspe-
 ctum est, vt nulla in eo cicatricum vestigia ap-
 parerent. Tanta verò odoris suauitas inde pro-
 diit, vt omnium nares ea mirificè compleren-
 tur. Auxit etiam miraculi magnitudinem, vni-
 cus illi digiti articulus, quem antè à pisce de-
 glutitum diximus, qu, lumine quodam piscem
 prodente, inuentus & corpori postea adiun-
 ctus fuit. Fuit autem sacrum corpus hoc modo
 restitutum, ad Aedem sancti Michaelis hono-
 rificè delatum quidem, sed regis obstante fu-
 rore, sine luctu aut ceremonijs, ante fores, sub
 diuo sepultum. Ipsum verò sepulcrum assiduis
 noctibus cæli luminaria illustrabant, & quo-
 tidiana miracula magis magisque sanctitatem
 viri testabantur.

Præclarum
 sanè mira-
 culum.

Miracula ad
 sepulchrũ
 eius

Postquam verò rumor nefandi facinoris ad
 Gregorij VII Pontificis Maximi aures perlatus
 est, ipse Pontifex & Cardinales multo tempo-
 re in luctu & mœrore ob immanem tam præ-
 clarum viri necem versati sunt, & regem sceleris
 que ministros fulmine excommunicationis
 percussit, ac totum denique regnum interdicto
 subiecit, regioque honore spoliauit. At Bole-
 slaus in inlicito mentis furore & pertinacia per-
 seuerans,

Gregorius
 pōtifex VII,
 regem excō-
 municat &
 regnum in-
 terdicto sub-
 iicit.

Q9 4

seuerans,

seuerans, Pontificis anathema toto triennio pro
 nihilo putauit, donec diuina perurgente vindi-
 cta, prosperi successus in diuersum murati sunt.
 Etsi autem Pontificis anathema animi eius
 discruciatum plurimum, plus tamen rumore il-
 lo, qui de luminaribus & lampadibus caelorum
 monumentum Stanislai submissis ferrebat,
 torqueri visus est. Et quidem cum nullam rumo-
 ribus istis fidem adhiberet, vt certius aliquid cog-
 nosceret, ipse suis oculis, è specula arcis Cacro-
 uientis ea luminaria vidit, & lampades è caelo
 supra sepulcrum descendentes contemplatus
 est. Tum verò ferocitas animi non nihil compo-
 sa, patrati sceleris gravitatem ei aperuit, & in-
 summum sui ipsius odium eum, adduxit. Euge-
 nianus eum die nocteque scelerum furax, vix
 vt nec cibum nec somnum placide capere po-
 terat. Tandem cum diutius urgentes conscientie
 stimulos ferre non posset, & à suis sibi metus-
 ret cum Miescono filio quibusdam alijs tri-
 ga sibi salutem quærens, in Hungariam ad La-
 dislaum regem se recepit, à quo sane licet
 honorifice exceptus & humaniter aliquam diu-
 habitus, saluus tamen, diuina eum ultione perse-
 quente, diu consistere non potuit. Nam secundo
 exilij anno subito languore correptus, & aen-
 tia percussus, sylvas & loca auia petebat, vbi à
 proprijs canibus, cum repentina morte extin-
 ctus esset, fertur deuoratus. Ità vt quod beatus
 Stanislao ille struxerat, in suo caduere stupen-
 do DEI iudicio perpeffus sit. Plexi sunt diuini-
 tatis varijs modis, qui ei in sancti viri necesse
 cij fuere. Successit ei Vladislavus frater eius, sed
 nequaquam cum regio munere regum sibi no-
 men usurpare ausus fuit. Et autem hoc inprimis
 memo-

Diuina vin-
 dicta in Bo-
 leslaum,
 Poloniz re-
 gem.

memorable, quod toto decennio ab interfectio-
re beati viri singulis noctibus luminaria, & lâ-
mpades cælitus demissæ ardere visæ sunt.

Decimo autem ab eius martyrij anno impera-
vit vir sanctus per visum nobili cuidam matro-
na, vt sacrum ipsius corpus per Lambertum epi-
scopum eius successorem, in ædem primariam
transferrî curaret. Creditum est illi matronæ,
quod eius dicta alijs etiam testimonijs fulciren-
tur. Aperto igitur monumento mira odoris sua-
vitas inde effusa est, & sacræ reliquiæ in summâ
ædem Cracouiensem, Episcopi ipsius & Cano-
nicorum humeris importatæ sunt, anno salutis,
millesimo, octogesimo octauo, quinto Kalendas
Octobris.

Plurima deindè meritis beatissimi viri edita
sunt miracula, quorum è multis vnum silentio
preterire non possumus. Cùm diu multumque
laboratum esset sub Innocentio III. Rom. Pon-
tificis, vt in sanctos referretur, & Cardinale O-
stiensî Rainaldo (qui postea Innocentio succe-
dens, Alexander dictus est) admodum repugnan-
te, res effectum obtinere non posset, Cardinalis
morbo correptus, à medicis in vitæ desperatio-
nem vocatus est. Hoc morbo ad dies aliquot la-
boranti, apparuit S. Stanislaus vigilâti & decum-
benti cum multo splendore & gloria, iubens vt
in signum sanctitatis suæ, quamprimùm sanus è-
lecto surgeret, & etiam atque etiam videret nè
deinceps pijs aliorum conatibus obfisteret. Hæc
res adeo permouit Cardinalem illum, vt cunctis
mirantibus repentinam eius sanitatem, mox ad
Pontificem Innocentium se conferret, eumque
importunis etiam precibus vrgeret, vt sine hæsi-
tatione in Sanctorû catalogo illum ascriberet.

Itaque

Translatio
corporis S.
Stanislai.

Præclarum
miraculum.

Itaque Pontifex in eam curam intentus, cum in
 coram infinita hominum frequentia, Alibi in
 hoc opere versaretur, vidit iuuenis cuiusdam
 recenter defuncti cadaver in templum iudici.
 Cumque tacitus adhuc apud se Stanislaus
 tatem in dubium vocaret, statim coram altari
 humi se prosternens, supplex Dominum roga-
 uit, ut præfenti miraculo sparsam ubique
 nissao sanctitatis famam confirmaret. Vix pre-
 candi finem fecerat, cum ecce defunctus ad vi-
 tam redit, & Pōtifex gaudio perfulsus, peracto sa-
 crificio, Stanislaum Sanctorum catalogo
 gnum pronunciat, & festum ei diem octavo Maii
 celebrandum, quo martyrij palmam adeptus est,
 decernit. Incidit hæc res in annum Christi
 pra millesimum ducentessimum quinquage-
 simum, cum iam à cæde beatissimi viri Bonifacii
 anni centum & septuaginta quinque. Per multa
 indè secuta sunt miracula, quibus Deus sus-
 ctum cohonestavit martyrem suum ad laudem
 & gloriam nominis sui, quod est benedictum in
 secula. Amen.

Defunctus
 suscitatur,
 in cōfirma-
 tionem San-
 ctitatis eius.

Canoniza-
 tio S. Stanis-
 lai.

C. Baron. in VITA S. PETRI ARCHIEPISCOPI
 not. marty.
 Romæ

Tarentasi. ex ea qua iussu Lucij Romani
 cis à Gaufrido Abbate Alta Tūba confectus est.
 Migravit ex hac vita año Domini millesimo
 tesimo septuagesimo primo, cum sedisset annis
 triginta tribus.

7. Maij.

Venerabilis hic Petrus in Viennensi
 cesi parentibus insigni pietate natus, pa-
 ternæ fraternæque virtutis semulatus, in
 ambigno adolescentiæ tempore, mence muni-
 mē ambigua, in cœnobio Bonauallis Christi-